

Voor het voetlicht:

“De kerkgemeenschap wordt steeds kleiner. Mijn streven is om verbinding te zoeken met de maatschappij: samen de wereld een stukje mooier maken!”

Een portret van Kees von Harenberg, de rechterhand van pastor Tom Buitendijk en pastoraal en diaconaal coördinator Titus Brandsmaparochie, Oude Molenstraat 8, OSS, Tel: 0412-622164.

Door: Jolanda van Turnhout

Met Kerst in aantocht leek het ons als redactie van de Zuiderpost een goed idee om in gesprek te gaan met pastor Tom Buitendijk, de pastor van de Titus Brandsmaparochie in Oss-Zuid. Het was de bedoeling om de mens achter de pastor in beeld te brengen, maar Tom heeft de pensioengerechtigde leeftijd voor priesters bereikt en is op het punt gekomen zich geleidelijk aan terug te trekken, ook vanwege zijn gezondheid. Hij heeft daarom Kees von Harenberg verzocht de honneurs waar te nemen.

Sinds wanneer ben je als pastoraal en diaconaal coördinator werkzaam en wat is je rol binnen de kerk?

“Ik ben sinds januari 2021 als pastoraal en diaconaal coördinator werkzaam bij de Titus Brandsmaparochie. Het is mijn taak om Tom te ondersteunen daar waar het nodig is en om werkzaamheden op te pakken zodra Tom deze wil loslaten, met de bedoeling om zonder de dagelijkse aanwezigheid van een priester, de parochie ook in de toekomst draaiende te houden. De parochie is zich hiermee aan het voorbereiden op de periode dat Tom wegvalt en wil op deze manier zo lang mogelijk een zelfstandige gemeenschap blijven onder de verantwoordelijkheid van de Karmel. Hiermee probeert de parochie toekomstbestendig te zijn.”

Wat is je achtergrond?

“Omdat ik me heel erg geraakt voelde door muziek en dat wilde overbrengen op anderen, ben ik gestart met een opleiding docent muziek aan het conservatorium. Het beroep van muziekdocent paste echter totaal niet bij mij, maar hierdoor was ik al wel sinds 2012 als dirigent betrokken bij een aantal koren van de Titus Brandsmaparochie. Ondertussen bleef ik op zoek naar beleving en zingeving. Ik vroeg me af: *‘Wat raakt mensen en hoe geven zij hieraan uiting?’* Na een zoektocht vond ik dat uiteindelijk in een studie theologie en ik volgde daarna een master geestelijke verzorging. Ik heb een aantal jaren stage gelopen en gewerkt als geestelijk verzorger in een verpleeghuis. Toen het parochiebestuur op zoek ging naar een manier om straks zonder priester als zelfstandige parochie verder te kunnen, was ik vanwege dat dirigentschap al in beeld en werd ik benaderd.”

Hoe zie je de rol van de kerk in de huidige maatschappij?

“Vroeger stond de kerk in het middelpunt van de maatschappij, maar mede door alle misstanden (denk aan misbruik, uit de hand gelopen machtsverhoudingen) en een morele betweterigheid, herkennen mensen zich steeds minder in het verhaal van de kerk en is haar rol verschoven naar de rand van de maatschappij. Toch denk ik dat de kerk wel een bepaalde maatschappelijke waarde heeft en ik vraag me af hoe deze op een andere manier toch weer deel kan uitmaken in het leven van mensen, hoe kan de kerk weer relevant zijn en hoe kunnen wij als gemeenschap daarin een rol hebben?”

Wat betekent bijvoorbeeld het kerstverhaal nog en waartoe zet het ons aan? Hoe kunnen we daaruit een opdracht halen voor ons in de maatschappij? Er zijn veel verhalen die inspirerend kunnen zijn, maar de koppeling naar de actualiteit moet wel worden gemaakt. Dat doen we als we op zondag samenkomen om te vieren, maar vooral om weer geïnspireerd met elkaar op weg te gaan. Voorzichtig begint daar de nieuwe rol van de kerk in de maatschappij. Zo kan je als

kerkgemeenschap betekenis hebben. Als dat wordt opgepakt, ook al is dat maar door een kleine groep, dan zijn dat de lichtpuntjes.”

“Het is mijn missie om mensen bij elkaar te brengen, niet met het doel om de kerk weer vol te krijgen, maar om verbinding te zoeken met elkaar in de zin van *‘hoe gaan we met elkaar om, en hoe maken we de wereld een stukje mooier’*.

Daarom ondersteun ik van harte initiatieven die een moreel appel doen op de maatschappij, organisaties waar goed wordt gedaan, zoals de voedselbank of het op poten zetten van een fonds om een evenwichtige herverdeling van energiecompensatie te regelen, zodat deze ondersteuning ook terecht komt bij de mensen die deze het hardst nodig hebben.”

Een plek van zingeving

“Tevens wil ik ruimte bieden aan jongeren met een bepaalde spirituele behoefte, om met elkaar in gesprek te gaan om te onderzoeken *‘wat motiveert je, wat heb je nodig op het moment dat je minder goed in je vel zit, wat kunnen wij als kerk organiseren om een veilige haven te bieden’*. Saamhorigheid creëren, zorgen voor elkaar, sociaal verbinden. Het is mijn streven om dat te bereiken. Deze visie maakt je als kerk ook kwetsbaar, want de kerk is dan niet meer de plek om antwoorden te vinden. Dat was wel heel lang de rol van de kerk. We kunnen een plek bieden om samen te praten en samen met elkaar op zoek te gaan, te verkennen. Niet direct om een oplossing te bieden, maar eerder om een plek te creëren waar mensen op verhaal kunnen komen, een plek van zingeving en rust.”

Niet alleen, maar samen

“Een kerk bouwen, is contact met elkaar hebben, thema’s aansnijden die wij belangrijk vinden: en maatschappelijke partners vragen om samen met ons hierin op te trekken. Om dit te laten slagen, is het essentieel dat er een gemeenschap is die dat draagt, óók als er geen priester is. Daarom heb ik tijdens mijn presentatieviering op 27 juni de gemeenschap opgeroepen dit met elkaar te doen. Dit vraagt van iedereen een actieve houding, ook van mijzelf. Ik vind het belangrijk om aan te sluiten bij bijvoorbeeld de Zonnebloem en de wijkraad. Om daar mijn gezicht te laten zien en samen op te trekken met andere maatschappelijke organisaties in Oss-Zuid om als aanspreekpunt voor die kerkgemeenschap herkenbaar en zichtbaar te zijn.”

“Deze nieuwe rol is wennen voor mij: waar ik voorheen als dirigent toch meer aan de zijlijn stond, vertegenwoordig ik nu in zekere zin de gemeenschap. Ik heb de indruk dat de omschakeling van dirigent naar pastoraal en diaconaal coördinator binnen de gemeenschap vlekkeloos is verlopen, alleen ikzelf ben nog zoekende. Het is een geruststellende gedachte dat ik deze zoektocht niet alleen hoeft te doen en dat het bestuur, de gemeenschap, de Karmelieten en de bisschop hebben uitgesproken dat ze samen met mij verder willen zoeken naar een toekomst die ons als parochiegemeenschap past.”